

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

26 Kasım 2020 tarihinde Yüksek Stratejik Komite toplantısında Türkiye ile Katar Hükümeti arasında 10 ayrı anlaşma imzalanmıştır. Bunlardan biri de "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Su Yönetimi Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı'dır.

Mutabakat zaptının amacı, tarafların su yönetimi alanındaki teknolojik ve bilimsel yeteneklerini güçlendirmek ve ortak çıkarlar ve bütünleyici etkinlik temelinde iki ülke arasında su yönetimi alanında iş birliğini güçlendirmek ve teşvik etmek olarak açıklanmıştır.

Bakan, mutabakat zaptının kazanımlarını; iki ülke arasında entegre su kaynakları yönetimi, su kaynaklarını koruma ve geliştirme, su kalitesini ve miktarını izleme, su kaynaklarını, bu kaynakların gıda güvenliğine ile ilişkilerini yönetme, yeraltı suyu sistemini ve doğal ve yapay beslenmeyi yönetme ve iklim değişikliğinin su kaynakları üzerinde etkilerinin araştırılması hususlarını kapsadığı şeklinde ifade etmiştir.

İmzalandıktan sonra, mutabakat metni şeffaf bir şekilde kamuoyu ile paylaşılmamıştır. Türkiye'de küresel ısınma, iklim krizi, kuraklık, yer altı suyunun yanlış kullanımı, yanlış sulama yapılması, havzalar arası su transferi , HES'ler ve su yönetimindeki yanlış politikalar nedeniyle göller, dereler kurumuş su kıtlığı yaşanmaya başlanmıştır. Barajlardaki doluluk oranı yüzde 33'lere kadar gerilemiştir. Kişi başına düşen yıllık su miktarı yaklaşık 1519 metreküptür. İçinde bulunduğu koşullara göre Türkiye yakın zamanda su fakiri bir ülke olacaktır.

Kamuoyunda; bu anlaşma ile Türkiye'nin su yönetiminin Katar'a devredileceği, azalan su kaynaklarına rağmen Katara su satılacağı, anlaşmanın kar odaklı bir işbirliği olduğu, su karşılığı petrol alınacağı iddiaları hakimdir. Seyhan ve Ceyhan nehirlerinin sularını Suriye üzerinden Orta Doğu ülkelerine taşınması ve İsrail ile yapılan Manavgat Suyunun satışı

37664

öngören anlaşmalar gibi daha önce de Türkiye'nin suyu ticari meta olarak gören ama uygulanamayan projeleri olmuştur. 2011'de temeli atılıp 2015'te tamamlanan ve barış suyu olarak bilinen projeyle Mersin'in Dragon Çayı'nın suları KKTC'ye taşınmaya başlanmıştır. Pakistan, Irak, Arnavutluk, Makedonya, Bulgaristan ve bazı Afrika ülkeleri ile de su anlaşmalarının yapıldığı bilinmektedir. Katar, 1955 yılından bu yana desalinasyon teknolojisini kullanarak su ihtiyacının büyük bölümünü denizden karşılamaktadır. İnşaat sektörü hızla büyüdüğü için su talebi de giderek artmaktadır.

Günümüzde su stratejik bir öneme sahiptir. Su hakkı, temel insan hakları arasında değerlendirilmelidir. Halkın su hakkı hiçbir şekilde gasp edilmemelidir. Ekolojik dengenin, biyoçeşitliliğin korunması bakımından da Türkiye kendi su konusundaki sorunlarını çözmeli ve suyu kesinlikle ticaret bir mal haline getirilmemelidir.

Bu bağlamda;

- 1-Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Su Yönetimi Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı'nın tam metni kamuoyu ile paylaşılacak mıdır? Mutabakat zaptı TBMM'de görüşülecek midir?
- 2- Türkiye, Katar'a boru hatları ve benzeri taşınma sistemleri ile su satışı yapacak mıdır? Su karşılığı petrol alımı yapılacağı iddiaları doğru mudur?
- 3- Katar'ın uzun yıllardır desalinasyon yöntemi ile su temin ettiği bilinmektedir. Türkiye, deneyimli olmadığı bu konuda Katar ile ne şekilde işbirliği yapacaktır? Desalinasyon teknolojisi Türkiye'de yaygın hale getirilecektir midir?
- 4- Türkiye'nin kuraklık tehdidiyle karşı karşıya kaldığı göz önüne alındığında Katar'ın Türkiye'nin su kaynakları üzerindeki işbirliği ne şekilde olacaktır?
- 5- Mutabakat zaptının açıklanan ortak çıkarlar ve bütünleyici etkinlik temelinde iki ülke arasında su yönetimi alanında iş birliğini güçlendirmek ve teşvik etmek hangi konularda ne şekilde yapılacaktır? Bunlar kamuoyu ile şeffaf bir şekilde paylaşılacak mıdır?
- 6- Türkiye'nin içilebilir su varlığı ne kadardır? İklim krizine bağlı olarak azalan yağış miktarı, artan kuraklık oranlarına bağlı olarak Türkiye'nin su kaynaklarını korumak için stratejisi var mıdır?